

Kierrätyspisteverkoston täydentäminen Naantalissa

713/11.03.04/2019

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 20.11.2019 § 87

Ympäristöpäällikkö Saija Kajala 13.11.2019

Taustaa:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n ja Naantalın kaupungin kesken järjestettiin tapaaminen 25.10.2019. Paikalla oli kaupungin virkamiesten ja kaupunginhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajien lisäksi Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n sekä Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan edustajat. Tapaamisen tarkoituksena oli keskustella mm. jätehuollon ajankohtaisista kysymyksistä ja käytännön jätehuoltotyöstä Naantalın kaupungin näkökulmasta. Naantalın kaupungin jätehuollon järjestämisen hoitaa kunnallinen jätehuolto-yhtiö Lounais-Suomen Jätehuolto Oy.

Tapaamisen yhteydessä kaupunki toi esille etenkin Ukko-Pekan tien kierrätyspisteen toistuvan siivottomuuden sekä tuottajavastuunalaisen muovi- ja kartonkijätteen kierrätyspisteverkoston puutteet Saaristo-Naantalissa ja kaupungin keskustassa. Merimaskun kierrätyspisteeltä puuttuu muovi, ja Velkuan Teersalosta muovi ja kartonki, mikä kuormittaa Ukko-Pekan tien kierrätyspistettä. Myös keskustaan tarvitaan kierrätyspiste muoville ja kartonkijätteelle. Keräysverkostossa ja tyhjennysväleissä tulisi huomioida Naantalın maantieteellisyys ja kesäasutus. Kesällä tyhjennysväli tulisi olla tiheämpi.

Velkuanmaalta etäisyyttä Ukko-Pekantien pisteelle on yli 35 kilometriä ja Teersalosta vajaa 30 kilometriä. Vastaavasti Rymättylän keskustan muovinkeräyspisteelle on matkaa Rymättylän eteläosista yli 10 kilometriä. Merimaskun lähin piste on Ukko-Pekan tien piste, jonne on matkaa samoin noin 10 kilometriä. Kesämökkejä Naantalissa on tilastokeskuksen vuoden 2018 tietojen mukaan noin 4700, ja todennäköisesti kesäasukkaita on vähintäänkin kaksin verroin. Oma lukunsa on veneilijät ja muut matkailijat.

Kuntalaisilta on tullut runsaasti negatiivista palautetta kuntaan koskien keräyspisteverkostoa ja sen siisteyttä sekä niissä kerättäviä jätelajeita. Yhteydenottoja on tullut etenkin Ukko-Pekan tien kierrätyspisteestä, joka on ollut kesäisin toistuvasti täynnä ja pisteen ympäristö roskainen.

Jätelakia valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kierrätyspisteiden roskaantuneisuuden osalta, ja tuottajavastuun toteutumista koko Suomessa valvoo Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Kuitupakkausjätteeksi luokitellaan pahvi, kartonki ja paperi.

Asiaa koskeva lainsäädäntö:

Jätelaki (646/2011), 47 §, 1 ja 3 mom., Tuottajan ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto:

Tuottajalla on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto. Muut toimijat saavat perustaa rinnakkaisia käytöstä poistettujen tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita kiinteistön haltijalle tai muulle jätteen haltijalle vain, jos tämä tehdään yhteistoiminnassa tuottajan kanssa.

Kunta voi osana 5 luvun mukaan järjestämäänsä jätehuoltoa täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetusta ja vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Tällöin käytöstä poistetut tuotteet on toimitettava tuottajan järjestämään jätehuoltoon.

JL 49 § 1 mom., Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus:

Tuottajan on järjestettävä käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto- paikkoja siten, että tuotteen voi maksutta ja vaivattomasti luovuttaa näin järjestettyyn vastaanottoon. Tarvittavien vastaanottoa paikkojen määrää alueittain määritettäessä otetaan huomioon niihin luovutettavien käytöstä poistettujen tuotteiden laji, laatu ja ennakoitu määrä sekä vastaanotosta ja kuljetuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ja kustannukset. Määrä voi olla tuoteryhmittäin ja alueittain erilainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vastaanottoa paikkojen määrästä.

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä (518/2014), 9 §, Vastaanoton järjestäminen:

Tuottajan on asumisessa syntyvän pakkausjätteen jätelain 49 §:n 1 momentin mukaisesti järjestämässään vastaanotossa huolehdittava siitä, että palvelutasoa ja saavutettavuutta koskevat seuraavat vähimmäisvaatimukset täyttyvät:

- 1) vastaanottoa paikkojen verkosto kattaa koko maan;*
- 2) vastaanottoa paikkoja on väestötiheys huomioon ottaen alueittain tasapuolisesti;*
- 3) vastaanottoa paikat sijoitetaan päivittäistavarakauppojen tai muiden tavanomaisesti käytettävien palvelujen yhteyteen taikka yleisesti käytettyjen kulkureittien varrelle;*
- 4) lasi-, metalli- ja kuitupakkausjätteen erilliskeräystä varten on vähintään 1 850 vastaanottoa paikkaa siten, että jokaisessa yli 500 asukkaan taajamassa on vähintään yksi vastaanottoa paikka ja että muilla alueilla on yhteensä vähintään kauppa paikkojen määrää vastaava määrä vastaanottoa paikkoja; kauppa paikalla tarkoitetaan tässä asetuksessa aluetta, jolla sijaitsee yksi päivittäistavarakauppa taikka useampi päivittäistavarakauppa enintään 500 metrin etäisyydellä toisistaan;*
- 5) muovipakkausjätteen erilliskeräystä varten on vähintään 500 vastaanottoa paikkaa siten, että jokaisessa yli 10 000 asukkaan taajamassa on vähintään yksi vastaanottoa paikka.*

Tuottajan on lisäksi järjestettävä koko maassa vähintään 30 vastaanotto- paikkaa alueittain tasapuolisesti muun kuin asumisessa syntyvän pakkaus-

jätteen erilliskeräystä sekä jätelain 35 §:n 1 momentin, 41 §:n 3 momentin ja 47 §:n mukaisesti erilliskerätyn asumisessa syntyvän pakkausjätteen vastaanottoa varten.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyt vähimmäisvaatimukset eivät koske tuottajaa siltä osin kuin kysymys on muista kuin kuluttajakäyttöön tarkoitetuista pakkauksista, jos tuottaja muutoin järjestää tällaisten markkinoille saattamiensa pakkausten erilliskeräyksen kiinteistöltä ja muun jätehuollon tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

Vastaanottoaikkojen sijoittamisessa 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisesti on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon alueella järjestetty pakkausjätteen erilliskeräys kiinteistöiltä.

Jätteen vastaanottoaikkojen perustamista, ylläpitoa ja hoitoa koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012), 10 §, Jätteen keräys:

Kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on järjestäessään yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan jätteen keräyksen huolehdittava siitä, että:

- 1) jätteen vastaanottoaikaan on esteetön pääsy ja jäte voidaan turvallisesti kuormata poiskuljetusta varten;*
- 2) vastaanottoaikassa on riittävä määrä kannellisia säiliöitä, maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, jätelavoja tai muita jäteastioita, jotka soveltuvat kerättäville jätelajeille;*
- 3) jäteastioiden käytöstä ja tyhjennyksestä ei aiheudu loukkaantumisen vaaraa käyttäjälle tai tyhjentäjälle eikä muuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;*
- 4) jäteastian kanteen tai etuseinään kiinnitetään selvästi erottuva merkintä, jossa on tiedot astiaan kerättävästä jätelajista sekä keräyksestä vastaavan yrityksen tai yhteisön yhteystiedot;*
- 5) jäteastia tyhjenetään riittävän usein siten, että kertyvä jäte mahtuu astiaan ja astia voidaan aina sulkea eikä jätteestä aiheudu ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa;*
- 6) jäteastia pidetään kunnossa ja puhdistetaan riittävän usein siten, että keräyksestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;*
- 7) jätteen keräyksen johdosta roskaantunut vastaanottoaika ja sen ympäristö siivotaan jätelain 8 luvun mukaisesti;*
- 8) vastaanottoaikassa on kerättävän jätteen ominaisuudet huomioon ottaen riittävän tiivis pohja ja tarpeelliset säänkestävät katteet, vesien johtamis- ja käsittelyjärjestelyt ja muut rakenteet keräyksestä johtuvan terveydelle ja ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi;*

9) luvaton jätteen toimittaminen vastaanottoaikkaan estetään tarvittaessa rakenteellisin ja muin teknisin keinoin.

Sen, joka toimittaa jätettä vastaanottoaikkaan, on huolehdittava siitä, että jäte pannaan sille varattuun jäteastiaan ja ettei astia jätteen vuoksi rikkoonu eikä tarpeettomasti likaannu.

Vastaanottoaikan järjestäjän ja jätteen kuljettajan on huolehdittava jätteen kuormaamisen ajoittamisesta ja muista kuljetusjärjestelyistä siten, että vastaanottoaikan läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta vastaavaa häiriötä.

Edellä 1–3 momentissa säädettyjä vaatimuksia on soveltuvin osin noudatettava myös muun kuin yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan jätteen keräyksessä.

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKÖ:

Naantalın kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Naantalın kaupunki haluaa täydentää tuottajavastuunalaista jätteenkeräysverkostoa ja esittää ensisijaisesti Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:lle ja toissijaisesti Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle täydennystä keräysverkostoon seuraavasti:

Naantalın keskustaan tulisi saada eri jätejakeet kattava kierrätyspiste sisältäen muovin, kartongin, metallin, lasin ja paperin. Muovijätteen osalta tarvitaan kierrätyspiste lisäksi Merimaskuun ja Velkuaan. Kartonkikeräyspisteverkostoa tulisi täydentää lisäämällä vastaavasti piste Velkuaan.

Jätteenkeräyksessä tulee huomioida Naantalın kaupungin maantieteelliset ominaisuudet ja ennakoida nykyistä paremmin kesäaikainen, loma-asukkaiden myötä moninkertaistuva asukas-/jätemäärä. Tämä voidaan toteuttaa valtioneuvoston asetuksen 10 §:n mukaisesti esimerkiksi tihentämällä jäteastioiden tyhjennysväliä.

Perustelut:

Jätehuolto koetaan Naantalissa nykyisellään puutteelliseksi etenkin jätteen kierrätyspisteverkoston kattavuuden osalta. Asia on käynyt ilmi mm. yhdyskuntateknisten palvelujen kyselytutkimuksessa ja Naantalın kaupungin ympäristöohjelman kuntalaiskyselyssä, jotka kumpikin toteutettiin keväällä 2019. Edellä esitetyt lisäykset kierrätyspisteverkostoon tarjoaisivat ympärivuotisille asukkaille ja kesäasukkaille nykyistä paremmat mahdollisuudet jätteiden lajitteluun ja nostaisivat paikallisesti jätteiden kierrätysastetta, mitä EU:kin Suomelta jo edellyttää.

Ausukkailla on korkea motivaatio kierrättää jätteesä, eikä sitä tulisi estää tämänhetkisistä lainsäädännöllisistä puutteista johtuen.

Jakelu: Kaupunginhallitus

Tiedoksi: Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA:

Ympäristöpäällikön ehdotus hyväksyttiin.